

Vårt Dnr: E-20211115-1

Vår ref: Per Segerbäck

Infrastrukturdepartementet,

Er referens:

i.remissvar@regeringskansliet.se

Cc: i.e.remissvar@regeringskansliet.se

Diarienummer: I2021/01937

Yttrande över remissen: Remiss av Affärsverkets svenska kraftnäts promemoria Förslag till ändring i förordning (1999:716) om mätning, beräkning och rapportering av överförd el

1 Våra synpunkter

Vi vill återigen påpeka vikten av hänsyn till personer med funktionsnedsättning vid förändringar av de lagar och förordningar som styr införandet av ny utrustning för fjärravlästa elmätare.

Det för elöverkänsliga bästa alternativet är manuell avläsning månadsvis, vilket bör vara ett förstahandsalternativ.

Fjärravläsning via fast anslutning, t ex via fiber innebär en ”teknikneutral” teknisk lösning som inte är beroende av radiovågor för kommunikation. Det är därför ett bra andra alternativ. Det finns privata företag som redan idag erbjuder kunder att läsa av sin elförbrukningen via den egna internetanslutningen – så en del av infrastrukturen existerar redan!

För personer med funktionsnedsättningen elöverkänslighet kan regelverket, om det inte anpassas, innebära en kraftigt försämrad hälsa och livskvalitet och i värsta fall att människor tvingas bort från sina bostäder eller att helt avstå från en anslutning till elnätet. Dieselaggregat blir då, för en del, det enda återstående alternativet för att kunna tvätta eller få upp vatten ur brunnen.

Elöverkänsliga kan inte styra sin elförbrukning efter vilken tid på dygnet elpriset är som lägst. Exempelvis används tvättmaskinen när man har möjlighet att gå ut för att kunna undvika exponeringen för elektriska och magnetiska fält från maskinen. Elöverkänsliga kan inte heller, på grund av strålningen, ha hushållsapparater som är uppkopplade. Elöverkänsliga kommer knappast heller att skaffa solcellssystem som är ihopkopplade med elnätet pga den elektronik som ingår i dess omformare och styrsystem. Inmatning av elenergi på elnätet är därmed inte heller aktuellt.

Man har som elöverkänslig alltså inga som helst fördelar av smarta elmätare, bara nackdelar.

Flera hundra av våra medlemmar har idag överenskommelser med elnätsbolag att deras elförbrukning mäts med enklaste form av mätare utan elektronik och kommunikationsutrustning.

Det är således mycket angeläget att såväl lagstiftning som förordningar utformas så att speciella lösningar för elmätning hos elöverkänsliga, inte försvåras eller omöjliggörs.

Eftersom möjligheten att få använda speciallösningar för elöverkänsliga kommer att avgöras också av ändringar reglerna i mätförordningen, önskar vi även framledes få förslag till ändringar i mätförordning på remiss.

2 Om oss

Elöverkänsligas Riksförbund är en funktionsrättsorganisation som organiserar personer med funktionsnedsättningen elöverkänslighet.

Förbundet är medlem i Funktionsrätt Sverige som organiserar 46 funktionsrättsförbund.

Förbundet har för närvarande ca 2300 medlemmar.

Enligt Miljöhälsorapporten 2009 från Socialstyrelsen är 3,2 % av den vuxna befolkningen elöverkänsliga. Det motsvarar över 300 000 personer. Cirka 0,4 % är svårt drabbade.

Elöverkänslighet är en funktionsnedsättning och elöverkänsliga omfattas av ”Från patient till medborgare – en nationell handlingsplan för handikappolitiken” antagen av riksdagen den 11 maj år 2000.

I FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som EU har antagit och Sverige ratificerat är det ”universellt utformade samhället” en central utgångspunkt.

De kraftiga utbyggnaden av trådlös teknik de senaste 20 åren har medfört en mycket försämrad tillgänglighet i hela samhället för elöverkänsliga. Detta har skett trots att allt fler varningssignaler kommer från olika håll, såsom resolutioner och deklARATIONER från internationella organ (se nedan), i form av forskningsrapporter och inte minst, de drabbades dokumenterade erfarenheter. Resolution 1815 (2011)¹ från Europarådet uppmanar medlemsländerna bland annat att:

8.1.4. ägna särskild uppmärksamhet åt elöverkänsliga människor som lider av ett syndrom som medför överkänslighet mot elektromagnetiska fält och införa särskilda åtgärder för att skydda dem, inklusive att inrätta strålningsfria zoner som inte täcks av trådlösa nätverk;

Fler angelägna råd återfinns i den kompletta resolutionstexten (svensk översättning bifogas).

Den 31 maj 2011 tillkännagav WHO:s cancerforskningsorgan IARC att de beslutat att klassificera radiofrekventa elektromagnetiska fält, som de långt tidigare gjort med lågfrekventa magnetfält,

---

1 Resolution 1815 (2011) länk till originaltext på engelska:
<http://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/X2H-Xref-ViewPDF.asp?FileID=17994&lang=en>

såsom ”Class 2B carcinogen”, det vill säga som möjligen cancerframkallande, i samma grupp som DDT och bly².

Den 11 maj 2015 lämnade 190 forskare från 39 länder in en uppmaning till FN, FN:s medlemsstater och Världshälsoorganisationen (WHO) där man begär att de [FN] antar mer skyddande riktlinjer för exponering för elektromagnetiska fält (EMF) och trådlös teknik, med hänsyn till allt starkare bevis för risker.

Forskarna bakom "International EMF Scientist Appeal"³, uppmanar generalsekreteraren och FN-anslutna organ att främja förebyggande åtgärder för att begränsa EMF-exponeringar och att utbilda allmänheten om hälsoriskerna, i synnerhet för barn och gravida kvinnor.

I dokumentet ”EUROPAEM EMF Guideline 2016 for the prevention, diagnosis and treatment of EMF-related health problems and illnesses”⁴, redogör Europas främsta läkare och experter på problematiken runt elöverkänslighet för den vetenskapliga bakgrunden och ger rekommendationer avseende diagnos och behandling.

I en nyligen publicerad forskningsrapport⁵ med titeln ”Electrohypersensitivity as a Newly Identified and Characterized Neurologic Pathological Disorder: How to Diagnose, Treat, and Prevent It.” redogör professor D. Belpomme och medarbetare för bl a hur elöverkänslighet kan diagnosticeras, behandlas och förebyggas. Se referens nedan.

Sakkunnig för Elöverkänsligas Riksförbund:

Per Segerbäck, forskningsingenjör fd Ericsson R&D

B

1
2 Meddelande om IARC:s (International Agency for Research on Cancer) klassificering av radiofrekventa fält
a inklusive de som kommer ifrån moderna kommunikationsutrustning och mobiltelefoner som möjligen can-
cerframkallande, länk till IARC:s meddelande: http://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2011/pdfs/pr208_E.pdf

g
å Länk till pressmeddelandet: i original på engelska:

: https://emfscientist.org/images/docs/EMF_Scientist_Press_Release_5-1-2015.pdf

Svensk översättning: https://emfscientist.org/images/docs/transl/Swedish_EMF_Scientist_Appeal_2015.pdf

4 Länk till komplett artikel på engelska:

R <https://www.degruyter.com/downloadpdf/j/revch.2016.31.issue-3/revch-2016-0011/revch-2016-0011.pdf>

e
§ Belpomme, D.; Irigaray, P. Electrohypersensitivity as a Newly Identified and Characterized Neurologic
Pathological Disorder: How to Diagnose, Treat, and Prevent It. Int. J. Mol. Sci. 2020, 21, 1915.

o Länk till komplett artikel på engelska: https://www.mdpi.com/1422-0067/21/6/1915?type=check_update&version=2

l

u
t
Elöverkänsligas Riksförbund _____ Medlem i Funktionsrätt Sverige

1
Post- och Besöksadress Telefon Fax E-post Org.nr. Plusgiro Bankgiro
Blåsutvägen 53 08-712 90 65 08-712 89 48 info@eloverkanslig.org 812400-9484 67 84 45-8 788-2970
121 36 JOHANNESHÖV

Stockholm

1

8

1

5